CONCORS LICEANS

LO BILANÇ

Son 8 liceans qu'an respondut al concors de novèlas del Gai Saber en 2022.

La meisson es de mendre qualitat que l'an passat. La bona volontat dels joves autors es evidenta, mas l'estat al còp de la lenga e de l'escriptura nos deuriá interrogar, e pel mens interrogar los ensenhaires.

Es abans tota causa una question de concepcion de la lenga, e una absséncia de cultura literària, de referéncias autras que las que los escolans pòdon pescar dins la vida de cada jorn e dins las mòdas, plan traças e indigentas.

Aquò nos deuriá ajudar a pausar qualques questions (las que pòdon contrariar tanben !) als ensenhaires, als autors, als editors e als responsables de còps tròp contents e espompits de lors realizacions dont non verifican jamai las retombadas realas. Los diccionaris e traductors automatics e las campanhas de communicacion non son benlèu pas la panacèa.

Çò que seriá pedagogic seriá de tot reconsiderar amb los joves autors, per lor far compréner la necessitat de trabalhar sus una lenga que cal respectar e tanben de legir (d'occitan mas tanben d'òbras plenas, quala que siá la lenga).

Pel concors 2023, prepausam als ensenhaires que serián motivats de rencontres de trabalh, o pel mens d'escambis amb la còla del *Gai Saber* (o del Collègi d'Occitania). Seriá una escasença d'intrar dins çò concrèt.

LOS PRÈMIS

Cada licean participant al concors 2022 reçauprà un abonament gratuit d'un an al *Gai Saber*. Los dos autors premiats se veiràn atribuïr de libres e de cd a causir dins la produccion actuala dels partenaris de la revista.

DISSEMBLANT

Jérémy Laurens

Pascal èra amb sa mamà. Èran al mes de julhet sus la plaja de Miramar, los famoses para-solelhs de color èran sortits. Los enfants jogavan entre eles. I aviá de balons d'en pertot, de raquetas al sòl o encara de regiscladas que casián sul sable caud. Al luènh se vesián las plancas de surf que davalavan las èrsas. El bastissiá un castèl de sable, plan bèl, tan bèl coma el. Cavava un trauc tot a l'entorn del castèl e i metiá de ferrats d'aiga. Las gents l'agachavan de travèrs mas el vesiá pas res. Degun voliá pas jogar amb el, èra solet mas el vesiá pas res. Continuava de bastir son castèl e d'anar cercar d'aiga. Lo castèl començava de préner fòrma. Èra compausat de doas torres, d'una granda paret e d'una doga. Òc, èra plan un castèl diferent. Pascal anèt tustar sur l'esquina de sa mamà per que venguèsse veire lo castèl. La mamà que bronzava se quilhèt e l'anèt veire. Per ela, lo castèl èra unic, unic coma Pascal.

Per lo vespertin, la mamà sortiguèt de la gròssa glaciara blava un paquèt de pasta de fruchas de totas las colors. Pascal èra aürós. Èra son vespertin preferit. Mas la mamà li ne balhava pas tròp perque, lo paure, aviá ja de dents gastadas. Après aquel bon vespralh, ausiguèt un brug. Èra lo vent que tustava sus la tela d'una sèrpvolanta en fòrma de papagai. Pascal s'interrompèt per li córrer aprèp. Corrèt a tot cap aprèp lo papagai entre las servietas de plaja, los flip-flap e las gents que li bramavan dessús. Pascal s'arrestèt, tot roge, fòra d'alen. S'anèt refresquir lo cap dins l'aiga. Evidentament, la sèrpvolanta aviá desparegut. Après qualques minutas, Pascal volguèt retrobar sa mamà. Mas sense se'n rendre compte s'èra alunhat. Caminèt sus la plaja en cèrca de la siá mamà. Pascal crosava plen de mond. N'i a que jo-

gavan amb la sabla, coma el. D'autres bronzavan coma sa mamà. Mas çò que lo fascinèt mai èran los que jogavan al volley-ball. S'arrestèt per los agachar. Virava lo cap a drecha e a esquèrra per poder seguir lo ritme incessant d'aquel balon jaune e blau. D'un còp se prenguèt lo balon entre los dos uèlhs. S'estavaniguèt. Un mèstre nadaire qu'èra pas luènh se preissèt de lo menar al pòste de garda. D'aquèl temps, la maire de Pascal s'inquietava, vesiá pas mai son filh, cridava son nom en caminant "Pascal ! Pascal ! ont ès ?" Se dirigèt cap al pòste de garda dins l'espèr de lo retrobar. Aviá paur que son filh se faguèsse emportar per las èrsas.

Al pòste de garda, Pascal se desrevelhava dins una reira sala alongat sus un baiard… Lo mèstre nadaire li pausèt de questions per evaluar son estat.

- Bonjorn, anatz plan ?

- Bonjorn sénher, òc vau plan, pòdi tornar amb ma mamà se vos plai ?

Lo mèstre nadaire foguèt un pauc susprés de sa responsa. Mas abans que poguèsse continuar la discussion, una femna d'un setantenat d'annadas dels pels blancs intrèt, inquièta, dins lo pòste. Demandèt se podián lançar un apèl sus la plaja per retrobar lo sieu dròlle. Lo mèstre nadaire foguèt susprés encara, mas se pensèt que la femna aviá fach un lapsus e que voliá segurament dire son felen. Respondèt doncas clarament :

- Plan segur Dòmna, perdem pas de temps. Cossí se sona ?

- Pascal Puèg, òc Pascal Puèg.

- Lo pichon Pascal Puèg es apelat al pòste de garda, torni dire, lo pichon Pascal Puèg es apelat al pòste de garda.

Après qualques segondas, Pascal sortiguèt de la reire sala per aparéisser a l'acuèlh del pòste. Aviá entendut son nom dins lo nautparlaire. Voliá retrobar sa mamà. Lo mèstre nadaire diguèt :

- A, perfièch, vòstre òme va melhor, nos va poder ajudar a cercar lo pichon.

- Non, sénher, aquí mon enfant.

Jérémy Laurens

L'OSTAL DE MARGUERITE

Manuela Mbala

Marguerite. La coneissi Marguerite, a ochenta-un ans. Es ma tatà ! Nasquèt en 1941, dins un vilatge de pauc d'ostals. Per ela, son ostal èra tota sa vida, un ostal qu'amava lo solelh, las flors, la pluèja e los borrilhs de nèu. Traversèt lo mistral e de centenats de sasons. Èra fach de pèiras grisadas, una pòrta plan solida tanben. Puèi, un òrt plen de flors e de legums. Èra un ostal unic al mond per Marguerite : lo sieu ostal.

Aquel ostal vielhissiá. Mas Marguerite non podiá pas daissar son preciós domicili, perque i aviá viscut de plan bons moments. Son marit la rescontrèt aquí. Aquí, a costat de l'ostal de Marguerite. Lo marit de Marguerite qu'èra un torista, visitèt aqueste ròdol plen de verdura amb d'albres bèls. Preniá de fòtos. Passionat de fotografia e tanben amorós de la natura, passava son temps a s'interessar a las causas que las gents se'n trufan. Coma lo vèrd d'una fuèlha, agachava cada còp las blavetas dins lo cèl. El, lo torista naturalista, Marguerite l'aviá remarcat lèu. Qualques temps aprèp, lo torista devenguèt lo marit de Marguerite.

Passavan de temps dins lo bòsc d'a costat, anavan cercar de campairòls. Li ofrissiá cada divendres las ròsas salvatjas que Marguerite amava. Fondèron una plan granda família, sèt enfants. Dos drollets bessons e una seria de dròllas que cresquèron aquí, dins aquel ostal. Los enfants èran aüroses, fasián de sortidas amb lors parents dins lo bòsc e anavan a la pesca. D'enfants qu'èran plan dins aqueste ostal tranquille. Jogavan defòra cada còp quand lo solèlh arribava, agachavan dins lor cambra la

pluèja tombar. Los borrilhs de nèu arribavan, sulpic se vesián los enfants jogar amb la nèu. Lo temps se'n anava aviat, tròp aviat. Las sasons e las annadas passèron.

Un jorn, lo marit de Marguerite, moriguèt d'un cancèr. Lo paure el. La paura ela.. Marguerite demorèt dins son ostal, assajava amb sos enfants de subreviure al tristum e al dòl. Vieilhissiá, e totes sos enfants partiguèron l'un aprèp l'autre. E ieu tanben tornèri pas visitar ma tanta dins son ostal.

Mas, l'ostal viviá encara, un ostal qu'agradava a las gents, se pensava Marguerite.

Un matin, plan d'ora, de mond prenguèron de fòtos. Marguerite èra en tren de dejunar. Suspresa, agachèt. D'ont mai los jorns passavan, mai las gents venián e d'ont mai Marguerite se questionava. Reconeissiá qu'èra un ostal magnific, rai, mas s'estonava.

Un vèspre, de personas me telefonèron per saber se coneissiái las coordenadas del proprietari. Coneissiái lo proprietari plan segur. Èra Marguerite, ma tanta. Marguerite aviá pas jamai volgut préner lo telefòn.

Volián crompar lo terren de ma tanta. Partiguèri veire l'ostal, per compréner çò qu'interessava aquelas gents. A mesura de mon avançada, m'avisèri que la rota èra cambiada. Plan cambiada. Lo païsatge tanben. Pas mai de bòsc. Es aquí que vegèri l'ostal. Lo bèl ostal. L'ostal de ma tanta, èra ara al mièg d'un giratòri.

Manuela Mbala